

Transparantieverlag Pensioenfonds Metaal OFP 2022

Goedgekeurd op de raad van bestuur van **26/04/2023**

Pensioenfonds Metaal OFP

Instelling voor bedrijfspensioenvoorziening
toegelaten op 18/12/2007

Ravenstein Galerij 4/7
1000 Brussel

T. +32 2 504 97 77 • F. +32 2 504 97 75

Fonds de Pension Métal OFP

Institution de retraite professionnelle
agrée le 18/12/2007

Galerie Ravenstein 4/7
1000 Bruxelles

T. +32 2 504 97 78 • F. +32 2 504 97 75

Pensionsfonds Metall OFP

Einrichtung zur betrieblichen
Altersversorgung zugelassen am 18/12/2007

Ravenstein Galerie 4/7
1000 Brüssel

T. +32 2 504 97 74 • F. +32 2 504 97 75

www.pfondsmet.be
info@pfondsmet.be

KBO/BCE 0892.343.382
FSMA 50.585
BE02 1420 6490 4240

INLEIDING

Conform artikel 42 van de Wet Aanvullende Pensioenen vindt u hierna het jaarlijkse verslag dat meer informatie verstrekt over het door het Pensioenfonds Metaal OFP uitgevoerde beheer van de pensioentoezegging.

Dit verslag bevat de volgende elementen:

1. De financiering van de pensioentoezegging
2. De beleggingsstrategie
3. Het rendement van de beleggingen
4. De kostenstructuur
5. De winstdeling
6. De technische grondslagen voor de tarifiering
7. De rendementsgarantie

1. De financiering van de pensioentoezegging

Bij de oprichting van het pensioenfonds op 01/04/2000 heeft de inrichter de pensioentoezegging gedefinieerd als een toezegging van het type vaste bijdragen met een gewaarborgd rendement. Dit eerste aanvullende pensioenplan (plan 1) was van kracht tot en met 31/12/2008.

Vanaf 01/01/2009 werd deze toezegging onder druk van de toenmalige financiële crisis aangepast, waarbij het echter nog steeds om een toezegging van het type vaste bijdragen met een gewaarborgd rendement handelt. Dit 2de plan werd behouden tot en met 31/12/2012.

De huidige pensioentoezegging (plan 3) betreft een toezegging van het type vaste bijdragen zonder gewaarborgd rendement en is sedert 01/01/2013 van kracht.

De financiering van deze toezegging is over de ganse looptijd ongewijzigd gebleven en verloopt als volgt: de werkgevers van de aangesloten metaalarbeiders storten elk kwartaal een globale dotatie voor pensioenopbouw aan het FBZMN.

Deze globale dotatie is gelijk aan een bepaald percentage van de salarismassa van de aangesloten arbeiders. Het FBZMN stort deze dotaties voor pensioenopbouw door aan Pensioenfonds Metaal OFP, in uitvoering van de beheersovereenkomst dd. 21/06/2019 tussen de inrichter (FBZM-BIS), het FBZMN en het pensioenfonds.

Vanaf 01/07/2017 bedraagt de dotatie 2.29% van de bruto salarismassa voor Vlaanderen, met daarbovenop een bijdrage van 0.1%, bestemd voor de solidariteitstoezegging.

Voor Wallonië en Brussel bedraagt dit percentage 2.09%, met daarbovenop eveneens een bijdrage van 0.1% bestemd voor de solidariteitstoezegging.

+ "startdotatie" (148.74 EUR) voor elke aangeslotene op 30/06/2000

+ "50+"-bijdrage voor elke aangeslotene die de leeftijd van 50 had bereikt op het ogenblik van de oprichting van het pensioenfonds (1/04/2000)

Over 2022 was de totale dotatie in nominale cijfers voor de pensioentoezegging 71 376 849 EUR, terwijl per einde 2022 het totaalbedrag aan verworven rechten 1 321 265 989 EUR bedroeg.

2. De beleggingsstrategie

Beleggingsstrategie

Pensioenfonds Metaal OFP hanteert een defensieve beleggingsstrategie. In grote lijnen kan worden gesteld dat de beleggingsportefeuille tot over enkele jaren op samengesteld was uit 60% obligaties en 40% aandelen. Deze spreiding werd herbevestigd ten tijde van de ALM 2012.

Assumpties (op 10 jaar):

- Verwacht rendement 4.1% p.a.
- Verwachte standaarddeviatie 1.9%

Sinds 2013 werd van deze strategische activaspreiding tactisch afgeweken (i.e. een afwijking voor de korte tot middellange termijn) gezien het toenmalige, uitzonderlijke (lage) renteklimaat. Het obligatieluw werd afgebouwd tot circa 50%. Deze tactische allocatie had uiteraard een impact op de assumpties.

Assumpties (op 10 jaar):

- Verwacht rendement 4.6% p.a.
- Verwachte standaarddeviatie 2.4%

Tijdens 2016 en begin 2017 werd de situatie opnieuw onder de loep genomen d.m.v. een nieuwe ALM-studie en werd beslist om o.w.v. de opwaartse rentedruk het obligatieluw nog verder terug te dringen tot 40% ten voordele van de het aandelenluik.

Assumpties (op 10 jaar):

- Verwacht rendement 3.6% p.a.
- Verwachte standaarddeviatie 2.9%

In 2020 werd een nieuwe ALM-studie uitgevoerd. Eind 2020 besliste de raad op basis hiervan tot een aangepaste activaspreiding. Deze werd geïmplementeerd medio 2021.

Assumpties (op 10 jaar):

- Verwacht rendement 2.9% p.a.
- Verwachte standaarddeviatie 3.2%

Het is belangrijk te noteren dat de gemiddelde looptijd van de verplichtingen van het pensioenfonds circa 16 jaar bedraagt. Dit gegeven, gecombineerd met een positieve netto cashflow de komende jaren, maakt dat de portefeuille op de lange termijn kan belegd worden.

Om de beleggingsrisico's maximaal te mitigeren wordt de beleggingsportefeuille samengesteld uit een weloverwogen mix aan activaklassen, vermogensbeheerders, munten, beheerstijlen, enz. Op de verschillende risico's wordt dieper ingegaan in de 'Verklaring inzake de beleggingsbeginselen'.

Qua muntspreiding is het aangewezen een groot deel van de portefeuille te investeren in Euro aangezien het pensioenfonds aanvullende pensioenen uitbetaalt in die munt. Op die manier lopen de beleggingen niet te veel muntrisico (het risico dat de munt waarin belegd is, daalt in waarde).

Naast beleggingen in Euro bestaat een deel van de portefeuille uit vreemde munten, waarvan de Amerikaanse Dollar de belangrijkste is, gevolgd door het Britse Pond en de Japanse Yen.

Sociale, ethische en leefmilieu-aspecten

Het ESG-beleid van het pensioenfonds heeft o.m. tot doel de negatieve gevolgen van haar beleggingen op het vlak van duurzaamheid in te perken, alsook de impact van de duurzaamheidsrisico's op de beleggingsportefeuille.

De belangrijkste ESG-beslissingen die in het verleden werden genomen zijn de volgende:

- Het pensioenfonds belegt niet in effecten van bedrijven met maatschappelijke zetel in staten met een laag of zonder belastingtarief.
- Het pensioenfonds oefent haar stemrechten uit i.k.v. aandeelhoudersvergaderingen.
- Het pensioenfonds engageert zich in belangrijke mate tot 'impact investing' in België en de omliggende landen. Impact investing is te definiëren als missie-gerelateerd investeren in de opschaling van (nieuwe) activiteiten met sociale en/of milieudoelstellingen én tegelijkertijd rendement genereren. Voorbeelden hiervan zijn hernieuwbare energie, sportinfrastructuur e.d.
- Het pensioenfonds belegt niet in effecten van bedrijven met maatschappelijke zetel in staten die niet fiscaal transparant zijn.
- Er is een ESG-filter van toepassing op de genoteerde portefeuille o.b.v. UN Global Compact & internationale sancties.
- Sinds eind 2021 wordt het ESG-gehalte van de niet genoteerde portefeuille gemeten (op 'best effort' -basis) en opgevolgd.

De deelnemers van het pensioenplan worden automatisch aangesloten en kunnen geen beleggingskeuze maken. In het kader van SFDR betreft het pensioenplan een financieel product dat noch ecologische of sociale eigenschappen promoot (art. 8), noch duurzame ontwikkeling tot doel heeft (art. 9). De onderliggende beleggingen houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. Het pensioenfonds maakt geen kwantitatieve analyse inzake duurzaamheid en brengt bijgevolg geen verslag uit van de negatieve gevolgen van haar beleggingen op het vlak van duurzaamheid en de impact van duurzaamheidsrisico's op de beleggingen.

De 'Verklaring inzake de beleggingsbeslissingen' werd in 2020 aangepast conform de Shareholder Rights Directive (SRD) – bepalingen. Het aandeelhoudersbetrokkenheidsbeleid staat hierin beschreven. Voor de concrete uitvoering van dit betrokkenheidsbeleid door de aandelenbeheerders van het pensioenfonds tijdens 2022 verwijzen we naar volgende webpagina's:

- Lazard:
https://www.lazardassetmanagement.com/be/en_uk/references/sustainable-investing/policy-documents
- AXA REIM:
<https://www.axa-im.com/responsible-investing/stewardship>
- Cohen & Steers:
https://assets.cohenandsteers.com/assets/content/uploads/Cohen_Steers_Global_Engagement_Policy.pdf

Het activabeheer

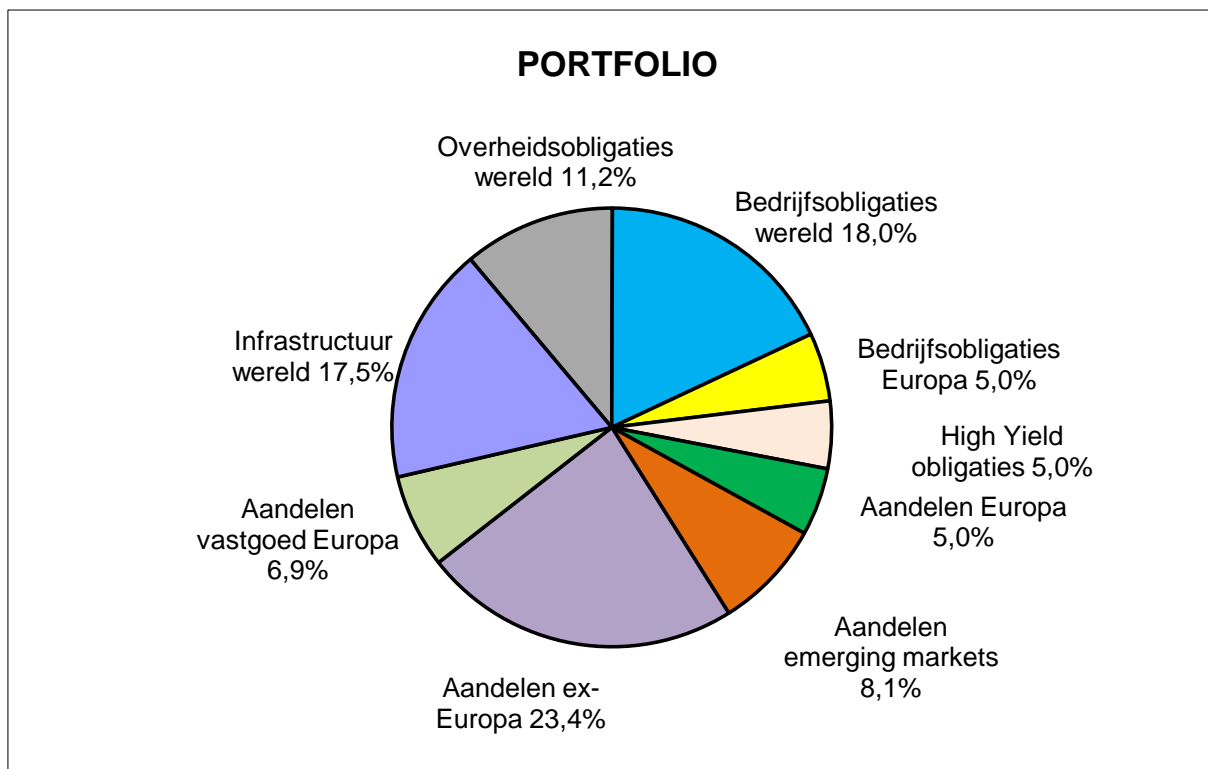
Pensioenfonds Metaal OFP opteert voor een gediversifieerd vermogensbeheer dat voor de volle 100% is uitbesteed.

Na een grondige selectieprocedure werd beslist de activa toe te vertrouwen aan volgende mix van internationale vermogensbeheerders, die elk gespecialiseerd zijn in een bepaalde activacategorie (situatie per 31-12-2022):

- DWS (overheidsobligaties wereldwijd)
(bedrijfsobligaties wereldwijd)
(bedrijfsobligaties Europa)
(high yield bedrijfsobligaties)
- Lazard (aandelen Europa)
(aandelen ex-Europa)
- AXA REIM (vastgoedaandelen Europa)
- Cohen & Steers (infrastructuuraandelen wereldwijd)
- Northern Trust (aandelen wereldwijd + ontluikende markten)
- PMV (investeringsfondsen in lokale en Europese infrastructuur)
- Aberdeen (investeringsfonds in Europese infrastructuur)
- Invest for Jobs (investeringsfonds ter bevordering van lokale werkgelegenheid)
- Sportoase Hoogstraten (lening i.k.v. lokale sportinfrastructuur)
- BE Sky Holding (aandelen BAC)

State Street werd aangesteld als bewaarnemer van de genoteerde beleggingsportefeuille in directe lijnen. De strikte scheiding tussen de bewaarneming en het beleggingsbeleid is cruciaal voor de veiligheid van de activa van het pensioenfonds.

Op 31/12/2022 zag de activaspreiding van de beleggingsportefeuille eruit als volgt:

De financiële studie (ALM) die werd uitgevoerd in 2020 bevestigde dat het verwacht rendement op de lange termijn – mits een aangepaste strategische activaspreiding van 40% obligaties vs. 60% aandelen & diversificatoren - rond de 3% ligt, voldoende om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Op jaarbasis werd - sedert aanvang en t.e.m. 31/12/2022 – gemiddeld een bruto rendement gerealiseerd van circa +3.7%.

Gebruik van afgeleide financiële producten

Het pensioenfonds laat in bepaalde mandaten (obligatielukkig) het gebruik toe van zogenaamde 'derivaten'. Het gaat voornamelijk om volgende 2 types derivaten:

Eenzijds valutatermijncontracten die vooral worden gebruikt ter indekking van het muntrisico van een gedeelte van de niet-EURO effecten. Hierdoor hebben muntschommelingen geen impact op de waarde-evolutie van die desbetreffende niet-EURO effecten.

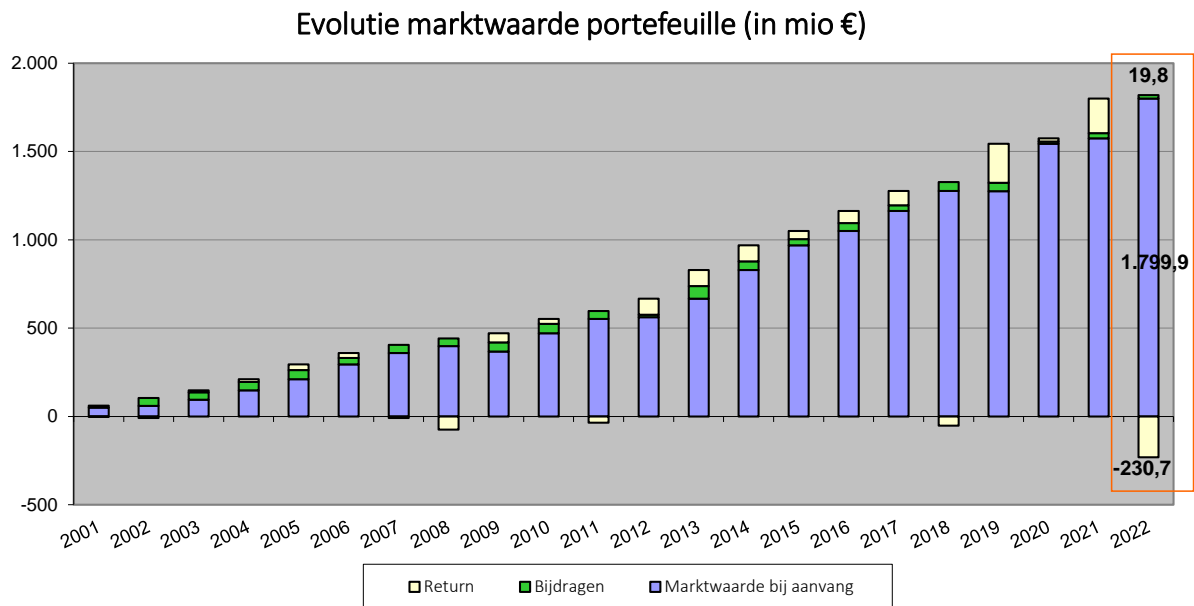
Anderzijds interest rate futures die vooral worden gebruikt om de rentegevoeligheid van de obligatieportefeuille te beheren.

3. Het rendement van de beleggingen

Het jaar werd afgesloten met een beleggingsportefeuille met een marktwaarde van ongeveer 1.6 mld EUR.

Tijdens het jaar werden netto voor circa 20 mio EUR aan bijdragen geïnvesteerd in de beleggingsportefeuille (zie ook 5. Strategische activaspreiding)

Een overzicht van de jaar-op-jaar evolutie van de beleggingsportefeuille:

In 2022 realiseerde het fonds op de beleggingsportefeuille een bruto rendement van -12.6%.

Het pensioenfonds belegt in diverse beleggingscategorieën. Gediversifieerd beleggen waarborgt een zo stabiel mogelijk rendement, wat vooral in moeilijke beursjaren belangrijk is.

4. De kostenstructuur

Kostenbeheersing is altijd een grote prioriteit geweest binnen het pensioenfonds.

Het pensioenfonds brengt de werkingskosten niet in mindering van de bijdragen, hetgeen met zich meebrengt dat deze kosten volledig gedragen moeten worden door het beleggingsresultaat.

De algemene bedrijfskosten¹ (met uitzondering van de financiële kosten) bedroegen in 2022 1 985 585 EUR, d.i. 2.60% van de ontvangen bijdragen in 2022 (zijnde 76 426 497 EUR pensioenluid incl. transfers vanuit de solidariteit).

Vertaald in een kostprijs per dossier (of aangeslotene) bekomen we de onderstaande historische tabel:

Jaartal	Kostprijs per dossier/aangeslotene
2011	4.34 EUR
2012	4.23 EUR
2013	4.81 EUR
2014	4.63 EUR
2015	5.03 EUR
2016	6.72 EUR
2017	6.34 EUR
2018	7.19 EUR
2019	6.72 EUR
2020	5.53 EUR
2021	5.69 EUR
2022	5.65 EUR

De directe financiële kosten¹ tenslotte (zijnde vermogensbeheerders, bewaarnemer, loonkost financieel departement, financiële consultancy, ...) bedroegen in 2022 4 864 822 EUR. Dit komt overeen met 0.29% van de totale portefeuille.

Uit de onderstaande tabel kunnen we aflezen dat deze ratio vrij stabiel is:

Jaartal	Ratio financiële kosten
2011	0.31%
2012	0.34%
2013	0.30%
2014	0.33%
2015	0.36%
2016	0.36%
2017	0.31%
2018	0.30%
2019	0.28%
2020	0.32%
2021	0.29%
2022	0.29%

Wat de transactiekosten betreft, wordt er sinds 2012 jaarlijks een gedetailleerd rapport opgesteld teneinde meer inzicht te krijgen in o.m. de turnover en de competitiviteit van de kosten per beheerder en per activaklasse.

¹ Vanaf 2020 werd de methode van toewijzing van de kosten over de algemene bedrijfskosten en financiële kosten aangepast. De financiële kosten bestaan voortaan uit de direct toewijsbare kosten (vermogensbeheer, bewaarnemer, financiële consultancy, loonkost financieel departement) plus een percentage van de algemene kosten (governance, sleutelfuncties, ...).

5. De winstdeelname

Conform artikel 13 van het pensioenreglement, kan de inrichter - na advies van de raad van bestuur van het pensioenfonds - besluiten tot het toekennen van een winstdeelname.

Het eventueel toekennen van een winstdeelname aan de aangeslotenen in een bepaald jaar gebeurt na evaluatie van de resultaten.

Deze winstdeelname wordt toegekend in de vorm van een verhoging van de verworven rechten en is aldus definitief verworven voor de aangeslotene. Winstdeelnames worden toegevoegd aan de individuele rekening van de aangeslotene.

Met betrekking tot 2022 werd er geen winstdeelname toegekend.

6. De technische grondslagen voor de tarifiering

De huidige pensioentoezegging (plan 3) bevat geen tarifaire rendementswaarborg, maar de wettelijke garanties bij pensionering en uittreding uit de sector zijn hierop vanzelfsprekend wel van toepassing.

In toepassing van het pensioenreglement werd voor 2022 voor plan 3 een rendement van -12.88% (met name het werkelijk behaalde rendement) toegekend aan de individuele rekeningen².

Voor de periode voorafgaand aan 2016 werd een rendement van 3.25% toegekend aan de individuele rekeningen. Vanaf 2016 tot en met 2021 bedroeg het toegekende rendement 1.75% (zijnde het werkelijk behaalde rendement, doch afgetopt op het niveau van de wettelijke rendementsgarantie).

De bovenvermelde aftopping tot op 80% van het werkelijk behaalde rendement (in combinatie met de aftopping tot op het niveau van de wettelijke rendementsgarantie) heeft tot gevolg dat de eventuele overschotten boven dit rendement aanleiding geven tot de opbouw van een collectieve reserve. Aangezien het toegekende rendement voor 2022 negatief was, heeft dit geleid tot een afbouw van deze collectieve reserve. Per 31/12/2022 bedraagt deze collectieve reserve 207 mio EUR.

Deze collectieve reserve kan worden aangewend om bij uitdiensttreding, pensionering of overlijden het eventuele tekort van de verworven reserve aan te vullen of kan aan de individuele rekeningen worden toegekend onder de vorm van een winstdeelname.

² Conform het pensioenreglement wordt 100% van het negatieve nettorendement op de totale activa aan plan 3 toegekend. Dit bedraagt -12,88%. Het rendement op de beleggingsportefeuille bedraagt -12.6% bruto en -12.8% netto.

7. De rendementsgarantie

In het hoofdstuk over de financiering van de pensioentoezegging hebben we reeds melding gemaakt van de 3 opeenvolgende plannen en hun karakteristieken.

Deze plannen krijgen, net omwille van deze karakteristieken, niet allemaal dezelfde garantie toebedeeld op het moment van uitbetaling van het aanvullend pensioen (of bij uittreding).

Zo zullen alle bijdragen uit plan 1 van een conventionele garantie kunnen genieten, d.w.z. dat het toegezegde rendement van 3.25% steeds behouden zal blijven en dit ongeacht eventuele wijzigingen aan het niveau van de wettelijke garantie.

De bijdragen uit plan 2 en plan 3 vallen onder het systeem van de verticale garantie (ook wel spaarboekjesmethode genoemd). Dit houdt in dat een eventuele wijziging van het niveau van de wettelijke garantie wel een impact zal hebben op de verleende garantie.

In de periode tot en met 31/12/2015 was de wettelijke garantie vastgelegd op 3.25%. De wetgever heeft het niveau van de wettelijke garantie vanaf 01/01/2016 echter variabel gemaakt, waarbij deze rentevoet voor de periode 2016 t.e.m. 2022 op 1.75% werd berekend. Dit variabele rendement wordt elk jaar opnieuw berekend en kan tussen 1.75% en 3.75% variëren.

Per einde 2022 bedroeg het financieringsniveau t.o.v. de verworven reserves (Korte Termijn Voorziening – KTV) 123.5%.